

УДК.658.5.

Коваль С. – ст.гр. БМ-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ДОЦІЛЬНІСТЬ РОЗМЕЖУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ І ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

Науковий керівник: асистент Малюта Людмила Ярославівна

В умовах ринкової економіки процеси основної діяльності підприємств узагальнено відображаються в системі бухгалтерського обліку на окремих рахунках, а більшість первинних документів (про переміщення матеріальних цінностей, видачу грошових коштів) мають водночас і ознаки звітності. Звіти про надходження і витрачання виробничих матеріальних цінностей є тією первинною звітністю, яку слід використовувати для оцінки ходу виробничого процесу, обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Проте ці показники не є достатніми для контролю та аналізу виробничих та інших процесів.

Підсумки процесів основної діяльності для поточного оперативного управління не використовуються, що є суттєвим недоліком, оскільки поточний контроль виробничих процесів та оперативне управління ними практично відсутні. Це пов'язано з тим, що показники групують і підсумовують без врахування потреб оперативного контролю.

Для усунення цього недоліку необхідно здійснити такі заходи:

- Застосовувати спрощену класифікацію витрат на виробництво.
- Пристосувати бухгалтерські регістри для отримання проміжної інформації за показниками, необхідними для оперативного контролю витрат та управління ними.

Витрати на виробництво слід згрупувати в три статті:

- 1) Витрати технологічних матеріалів (сировина, матеріали, напівфабрикати і т.д.);
- 2) Витрати на оплату праці (зарплата основних робітників з відрахуваннями на соціальні заходи);
- 3) Витрати на засоби праці (будівлі та споруди виробничого призначення, машини та обладнання тощо).

Необхідно відокремити технологічну собівартість від виробничої, щоб розширити інформаційну базу для аналізу та контролю витрат. Сума перелічених вище трьох статей витрат становить технологічну собівартість продукції. Загальновиробничі разом із організаційно-управлінськими витратами становлять накладні витрати, які в сукупності з технологічними формують виробничу собівартість продукції.

Таке групування дає можливість застосовувати на кожному окремому підприємстві раціональну для його структури та організації класифікацію витрат. Так, малим підприємствам доцільно використовувати три статті, а великим – в кожній статті передбачити ще певну кількість груп для більш детального контролю. В даній класифікації можна виділити наступні переваги:

- 1) Гнучкість з огляду на застосування на підприємствах різних видів;
- 2) Відокремлення витрат на засоби праці та загально виробничих накладних витрат, що забезпечує чіткий поділ витрат на основні (технологічні) та накладні (виробничі);
- 3) Створення передумов для конкретизації відповідальності за розміри витрат.

Таким чином, розмежування технологічних та виробничих витрат дозволяє отримати детальну інформацію про наявність та напрямки здійснення витрат, що сприятиме здійсненню ефективного обліку та контролю процесів виробничої діяльності підприємства.